

Ústav světových dějin FF UK

Posudek vedoucího (oponenta) bakalářské (diplomové) práce

Jméno a příjmení studenta/studentky: Radomyr Mokryk

Název práce: Hnutí na obranu lidských práv v Československu a na Ukrajině na konci sedmdesátých let 20. století

Jméno oponenta práce: PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.

1. Heuristika (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

1.1 Hodnocení použité literatury a pramenů	3
1.2 Úplnost použitých zdrojů z hlediska současného stavu bádání	3

Stručné hodnocení: V práci Radomyra Mokryka oceňuji využití některých unikátních pramenů, které ještě nikdy nebyly zpracovány, vycházející zejména z osobních rozhovorů s účastníky ukrajinského disidentského hnutí. Přesto chybí některé zásadní práce, které byly v analýze vynechány, například zásadní soubor dokumentů editovaných Lesyou Verbou a Bohdanem Yasonem *The Human Rights Movement in Ukraine: Documents of the Ukrainian Helsinki Group, 1976–1980*. S ohledem k československému hnutí na obranu lidských práv považuji heuristiku za velmi neúplnou. Autor ve své analýze vychází zejména ze sekundární literatury a memoárů, téměř vůbec nehodnotí archivní materiály, zejména institucionální povahy, byť třeba jen uspořádané v edicích.

2. Řešení problému (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

2.1 Volba cíle práce odpovídá zadání	3
--------------------------------------	---

Ústav světových dějin FF UK

2.2 Cíl z hlediska metodologie oboru je zvolen relevantně

3

Stručné hodnocení: Téma práce je dle mého soudu příliš ambiciózní a domnívám se, že nevhodně formulované s ohledem na diplomovou práci. Téma by spíše odpovídalo práci disertační a možná i pro ni by bylo příliš ambiciózní. Již jen zaměření se na komplexní analýzu lidskoprávního hnutí v jedné ze zkoumaných zemí by bylo velkým úkolem i pro zkušeného historika. Osobně se domnívám, že málokterý diplomant by dokázal zvládnout analýzu a interpretaci tak komplexního problému, a to ještě v komparaci dvou rozdílných zemí. Myslím, že to je i důvod, proč jsou cíle formulovány velmi nejasně a je cítit, že autor spíše tápe v jejich stanovení. Z hlediska formulování tématu a cílů práce by bylo adekvátnější a logičtější zaměřit se na některý z dílčích problémů a důkladně jej analyzovat než se pokoušet o komplexní komparativní syntézu dvou tak pro interpretaci velmi složitých fenoménů.

3. Hodnocení struktury práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

3.1 Je struktura práce logická

2

3.2 Odpovídá struktura práce metodologii a metodám deklarovaným v úvodu práce

3

Stručné hodnocení: Struktura práce je logická jen do určité míry. Analýza společnosti v obou zkoumaných zemích je na místě, i když je dosti zavádějící, že autor v případě Ukrajiny hodnotí spíše sovětskou společnost jako celek a ukrajinský společenský vývoj jako součást sovětského. To je samozřejmě v pořádku, ale problém je, že je jen málo řečeno o specifických ukrajinského společenského vývoje, který byl například od Ruska v mnoha ohledech velmi rozdílný. Další kapitoly jsou zařazeny též oprávněně, problém ale spočívá v tom, že si autor nevynechá, nebo jen vágně, metody práce. Není příliš jasné, co chce autor ve své práci

Ústav světových dějin FF UK

dosáhnout. Pokud by chtěl hodnotit fenomén lidskoprávních aktivit komplexně, musel by se nutně věnovat nejen společenskému vývoji, ale pojednat též o mezinárodněpolitickém kontextu, analyzovat postoje sovětského, ukrajinského a československého stranického vedení k těmto aktivitám, důležitý by byl též právní aspekt činnosti lidskoprávních organizací, otázky etické, filozofické, náboženské, státoprávní atd. To vše v práci chybí. Toto nejasné vymezení a definice základních metodologických instrumentů a cílů stojí za velmi rozpačitým výsledkem práce.

4. Hodnocení kvality textu práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

4.1 Analýza pramenů a literatury	3
4.2 Interpretace pramenů a literatury v jejich vzájemných souvislostech	3

Stručné hodnocení: Práce je jen velmi málo analytická. Jisté analytické kvality jsou prokázány zejména v první kapitole o společnosti, i když i hodnocení společnosti vychází spíše z obecně známých skutečností, přičemž jako velký problém vidím fakt, že autor téměř vůbec neodlišuje společenský vývoj v Sovětském svazu jako celku od specifik vývoje na Ukrajině. I v této kapitole vnímám některé interpretace jako příliš zjednodušené a problematické. Na druhou stranu se Mokrykovi podařilo vykreslit celkem dobře alespoň základní aspekty společenského vývoje v SSSR a v Československu – byť zůstává na povrchu. Méně podařená je kapitola druhá, kde chybí analýza celé řady pro interpretaci velmi důležitých aspektů lidskoprávních aktivit, i když i zde najdeme také mnoho velmi dobrých a dosud nezpracovaných informací, zejména s ohledem k Ukrajině. Analýza ale trpí značnou výběrovostí – autor analyzuje jen některé aspekty, jiné a důležité ale opomíjí. Třetí kapitola přináší cenná zpracování aktivit zejména ukrajinských disidentů, i když i zde by mohlo být uděláno více. Naopak zpracování některých osobností československého lidskoprávního hnutí nemá téměř žádnou hodnotu

Ústav světových dějin FF UK

s ohledem na předchozí výzkum československých historiků – jedná se v podstatě jen o jakési medailonky. I třetí kapitola trpí výběrovostí, autor nevysvětluje, proč některé osobnosti zařazuje a jiné opomíjí. Jestliže hlavním cílem byla komparace obou hnutí, pak ta v práci téměř chybí, nebo je jen málo naznačena.

5. Kvalita zpracování (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

5.1 Stylistika a pravopis	2
5.2 Použitá terminologie	3

Stručné hodnocení: Formální a stylistická stránka trpí některými problémy, které vycházejí zejména z toho, že autor není rodilý mluvčí. V takových případech je nutný vždy proofreading, který zde nebyl udělán. Přesto lze konstatovat, že s ohledem na skutečnost, že autor není rodilý Čech, je práce zpracována na velmi slušné stylistické i formální úrovni.

6. Celkové hodnocení v rozsahu nejméně 500 znaků:

Jak již bylo zmíněno výše, práce trpí zejména nedostatečným vymezením cílů a metodologie. Působí daleko více dojmem jakéhosi volného eseje, než analytické práce. Vyskytuje se v ní mnoho nepřesností a problematických závěrů. Autor zůstává v zásadě na povrchu a příliš nepřispívá k hlubšímu poznání tohoto fenoménu. Přesto má i své kvality zejména s ohledem k ukrajinskému lidskoprávnímu hnutí, kde přináší celou řadu nových informací, byť i zde mohlo být uděláno mnohem více práce. Navzdory všem problémům se domnívám, že práce je s ohledem na celou řadu silných pasáží cenná, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Ústav světových dějin FF UK

7. Otázky a připomínky k obhajobě:

Navržená známka: dobře

Datum: 22.1.2018

Podpis: